

Læreplan for Engelsk

A: Formål og Introduktion

Formålet for undervisningen i engelsk

(Jf. § 13 i Hjemmestyrets bekendtgørelse om trinformål samt fagformål og læringsmål for folkeskolens fag og fagområder.)

Formålet med undervisningen er, at eleverne tilegner sig viden og færdigheder, så de kan forstå talt og skrevet engelsk og udtrykke sig mundtligt og skriftligt på sproget. Undervisningen skal give eleverne mulighed for at anvende sproget til oplevelse, til indsamling og udveksling af viden og informationer i skolens andre fag samt til brug for videre læring. Eleverne skal tilegne sig viden om og udvikle deres opmærksomhed på såvel form som funktion i det engelske sprog.

Stk. 2. Gennem undervisningen skal eleverne opleve, at det er værdifuldt og nyttigt for deres faglige og personlige udvikling at tilegne sig viden og indsigt gennem flere sprog. Eleverne skal ud fra egne erfaringer udvikle bevidsthed om deres muligheder i sprogtiltagelsen, og undervisningen skal gøre dem i stand til at tage et medansvar for egen læring.

Stk. 3. Undervisningen skal medvirke til, at eleverne oplever sprog som et vigtigt redskab i formidling af viden og erfaring, i samarbejde og i al menneskelig interaktion i øvrigt. Undervisningen skal tilskynde eleverne til at bruge sproget som et middel til erkendelse af egen og andre menneskers situation.

Stk. 4. Undervisningen skal give eleverne interesse for at orientere sig om kultur og levevilkår i engelsktalende lande og i den øvrige verden for dermed at øge deres indsigt i og forståelse for internationale forhold samt deres forståelse af egen kultur og dennes samspil med andre kulturer.

Bemærkninger til formålet

Formålet er bygget op således, at stk. 1 beskriver den faglige viden og de færdigheder den enkelte elev skal opnå.

Stk. 2 beskriver elevens personlige udvikling og egen anvendelse af de sproglige færdigheder, det intrapersonelle.

Stk. 3 handler om elevens forståelse og brug af færdighederne sammen med andre, det interpersonelle,

Stk. 4 beskriver elevens rolle og anvendelse af sine færdigheder både i det lokale og internationale samfund.

Fagets placering

Der undervises i engelsk på alle årgange på mellem- og ældstetrinnet.

Undervisningen skal udvikle elevernes færdigheder i at opfatte og bearbejde talt og skrevet engelsk og i at formidle egne iagttagelser, viden og oplevelser gennem både talt og skrevet sprog. Samtidig skal elevernes færdighed i at tilegne sig fremmedsprog styrkes - arbejde med indlæring af ord, strukturering af udsagn og alsidig, målrettet brug af både det talte og skrevne sprog i forbindelse med arbejdet i skolen og i forskellige sociale sammenhænge.

Engelsk skal i et vist omfang fortrinsvist på ældstetrinnet inddrages som undervisningssprog og skal fungere som redskab og middel til informationssøgning i andre fag og fagområder. Det vil således være naturligt også at inddrage relevante engelsksprogede tekster og medier i undervisningen i andre sprog og fag.

Eleverne skal vænne sig til at arbejde med og bruge engelsk også uden for den egentlige undervisning, så de udnytter de muligheder, omgivelserne giver for at bruge sproget som meddelelsesmiddel og kilde til oplevelse og viden om omverden.

Generelt skal undervisningen i alle fag - og ikke kun i sprogfagene - udvikle elevernes bevidsthed om at tilegne sig sprog og udtryksformer af forskellig slags, fremmedsprog, faglige termer, visuelle udtryk osv. Dette gøres bedst ved at arbejde på tværs af fagene og udnytte de muligheder de forskellige fagtraditioner, medier og materialer giver for en alsidig og varieret undervisning.

Generelle bemærkninger til læringssyn og arbejdsmetoder

Læreplanen bygger på den grundtanke, at den bedste indlæring sker, når undervisningen er elevcentreret med løsning af og arbejde med konkrete opgaver, som motiverer eleverne og skaber aktiv kommunikation i klassen.

Alle sprogområder, grammatik, udtale og ordforråd skal integreres, og undervisningen skal også indeholde anvisninger på læringsstrategier. Sprog læres ved, at man bruger det og ikke bare ved gentagelse og udenadslæren af grammatiske regler.

Læringsmålene og hensigten med opgaverne skal være tydelige for eleverne, så de forstår, hvorfor de arbejder på en bestemt måde, og hvad det er de skal lære.

Det er vigtigt, at der undervises i og på naturligt sprog, altså engelsk som det virkelig tales og skrives. Ikke alle bearbejdede eller særligt udarbejdede tekster forbereder eleverne på det engelske sprog, som findes uden for klasseværelset. Eleverne skal desuden gøres opmærksom på, at sproget i action- og andre underholdningsfilm ofte ikke afspejler en naturlig og acceptabel sprogbrug.

Elever er forskellige og lærer derfor på forskellige måder, så det er vigtigt at arbejde med sproget på mange forskellige måder og skifte mellem individuelt arbejde, par- og gruppearbejde og klasseundervisning.

Sprogundervisningens traditionelle hovedområder: lytte, tale, læse, skrive og arbejde med ordforråd og grammatik

Lytte

Eleverne skal arbejde med at lytte til sprog - ægte lytning, hvor de ikke kan støtte sig til en skrevet tekst. De skal lære, at man lytter på forskellige måder, og at man ikke behøver at forstå hvert eneste ord. Eleverne skal arbejde med kvalificerede gæt og andre former for forforståelse, inden der lyttes, så de ved, hvad de skal lytte efter. Dette styrker koncentrationen og forbedrer helhedsforståelsen.

Det er gennem aktiv lytning, eleverne får mulighed for at opfange sproglige påvirkninger. Ud fra disse kan de opbygge forestillinger og hypoteser om engelsk, som kan danne baggrund for deres egne eksperimenter og fortsatte tilegnelse af sproget.

Arbejdet med lytteforståelse kan omfatte forarbejde, lytning og efterbearbejdning.

Forberedelse til lytning er væsentlig for at få aktiveret elevernes forforståelse. Før-lytteaktiviteter kan fx være samtale om et emne, præsentation af billedmateriale eller mindmap på tavlen. Det er også vigtigt, at eleverne bliver orienteret om formålet med lytningen, så de ved, hvad de skal lytte efter. Der er forskellige lyttemåder:

- Global lytning, hvor det gælder om at danne sig et overblik over hovedindholdet af det, man har hørt.
- Intensiv lytning, hvor så mange detaljer som muligt søges opfanget. Fx kan eleverne få til opgave at gengive en beskrivelse af et rum/et instrument/en bygning så præcist som muligt.
- Fokuseret lytning, hvor et bestemt aspekt sættes i fokus. Fx kan eleverne blive bedt om at være særligt opmærksomme på tidspunkter i et handlingsforløb eller på adjektiver i en beskrivelse.

Efterbearbejdningen kan foregå på mange forskellige måder. Der kan arbejdes med aktiviteter, der stiller forskellige sproglige krav til eleverne. Det kan fx være samtale, genfortælling eller skriftlige besvarelser af spørgsmål.

Der findes bånd, cd'er og videoer, der kan bruges, men eleverne skal forstå, at lyttefærdighed også udvikles, når man lytter til læreren eller til hinanden i klassen og ved par- eller gruppearbejde.

At lytte og gentage er vigtigt for udtalen og støtter opmærksomheden på grammatiske regler.

Tale

For at eleverne kan opnå en bred sproglig kompetence, må de have rig mulighed for at anvende sproget aktivt i varierede kommunikative situationer. Hvis der er mange elever i undervisningen, vil sproglig aktivitet normalt kræve hyppig brug af gruppearbejde og pararbejde.

Man kan arbejde med talesproget på flere måder: ved gentagelser, gennem spørgeundersøgelser og interviews, med leg og rollespil og i samtaler og diskussioner.

Der skal findes en balance mellem kravet om sproglig korrekthed og elevernes mulighed for at udtrykke sig personligt, men elevernes hovedformål bør være at udtrykke et indhold. Læreren kan i forløbet notere sig, hvad der skal rettes, og så tage det op i undervisningen senere.

Udtale er en vigtig del af den kommunikative kompetence og bør - som andre sprogfærdigheder - trænes i en kontekst. Det er vigtigt at øve forståelig udtale og gøre eleverne opmærksomme på de særlige lyde i engelsk, så misforståelser undgås. Det kan gøres ved, at elever gentager hørte sætninger eller dialoger, eller at deres udtale bliver optaget på bånd eller video. Hvis eleverne udelukkende træner deres udtale ved højtlesning, kan der være risiko for, at eleverne får en forkert intonation (tonehøjde og rytme) i deres udtale.

Læse

Eleverne skal lære forskellige læsestrategier, så de forstår, at der er forskellige måder at læse på, alt efter hvilket formål og hensigt læsningen har.

Elever tror desværre tit, at de kun er gode læsere, hvis de forstår hvert eneste ord i en tekst, eller læser fejlfrit op. Det er derfor vigtigt at præsentere eleverne for mange forskellige teksttyper og vise, at forskellige teksttyper kræver forskellige former for læsning.

Man kan hjælpe eleverne med deres forståelse af tekster og give dem læsestrategier ved før læsningen at forklare dem, hvordan de skal læse - om de skal læse for at få nogle særlige oplysninger, om de skal forstå alle detaljer, eller om de skal forstå hovedmeningen i teksten.

Både for udbyttet af selve læsningen og for den sprogtilegnelse, der sker i forbindelse med tekstarbejdet, er det væsentligt at tage udgangspunkt i sammenhænge. Det kan ske gennem valg af forskellige tekster, der omhandler samme problemstilling eller foregår i samme miljø eller periode. Billeder og film etc. kan med fordel inddrages.

Brugen af faglige tekster kan være motiverende. Der vil være en del faglige tekster, som umiddelbart vil virke vanskelige, hvis man ser på antal fremmedord og lignende. Det er dog erfaringen, at selv lange og vanskelige fagudtryk kan eleverne læse. Dette skyldes både motivationen, den forventede brugbarhed og konteksten. Læsesvage er ofte afhængige af konteksten. Det være sig billeder, illustrationer eller de enkelte ord i tekstsammenhængen. Den interesse, som eleven kan have i emnet - det faglige indhold – kan betyde, at de har ydre ledetråde og forkundskaber, som de kan aktivere ved læsningen. Læsning af faglige tekster kan således blive en udfordring, hvorved eleverne kan udvikle deres læse- og kommunikationsfærdigheder.

Skrive

Elever føler tit, at skriftligt arbejde er svært, fordi de tror, at de skal skrive korrekt med det samme. Men skriftligt arbejde er en nødvendig, vigtig og fornøjelig del af sprogindlæringen.

Eleverne skal lære fra begyndelsen, at det er meningsfuldt at skrive, og at det er en mulighed for at udtrykke sig personligt. Efterhånden som de tilegner sig mere sprog, vil skriftlige aktiviteter udvikle deres bevidste brug af sproget. I talesproget bruges der ofte et lille ordforråd og ufuldstændige strukturer, og meningen fremgår af situationen, mimik og kropssprog. I skriftsprog skal alle ord med, og der er tid til at kigge tilbage og tænke over, hvad der er blevet skrevet.

Det er nemmere, hvis eleverne kan arbejde sammen i par eller grupper, og der skal altid være tid nok til, at de kan arbejde med hele skriveprocessen

Det hjælper eleverne, hvis man præsenterer "en model" af det skriftlige arbejde og gør det klart, hvilken slags skrivelse og hvilket sprogbrug, det drejer sig om.

For at få eleverne til at give udtryk for deres egen mening eller holdning til et emne/en tekst/en problemstilling, eller for at lade dem udforske og opdage hvad de ved om et emne, kan der i forbindelse med arbejdet omkring forforståelsen arbejdes med tænkeskrivning, hvor man koncentrerer sig om indholdet og glemmer reglerne. Formen er ofte usammenhængende og brudstykkeagtig, og sproget er personligt og er velegnet i forbindelse med notater, dagbog, logbog, opsummering, fokusering og tilbagemeldinger.

Ordforråd

Udbygning af ordforrådet er en vigtig del af sprogundervisningen. Eleverne skal forstå, at al sprogindlæring omfatter mødet med nye ord, og at der er nogle strategier, der kan bruges ved ukendte ord og vendinger uden straks at slå dem op i en ordbog. Man kan

- bruge sit kendskab til engelsk og regne ud, hvad ordet betyder,
- bruge situationen og konteksten (sammenhængen) til at gætte kvalificeret på meningen,
- bruge sine egne erfaringer til at regne betydningen og meningen af en tekst og et ord ud,
- få hjælp fra sætningsopbygningen og sammenhængen til at forstå ukendte ord i en tekst,
- se på eventuelle illustrationer og overskrifter,
- se på, om ordet indeholder kendte dele eller ligner ord, man allerede kender,
- bruge information fra den foregående tekst/samtale,
- spørge de andre elever eller læreren.

Grammatik

Grammatik er en opstilling af principper for, hvordan man sætter ord sammen til meningsfulde ytringer.

I forbindelse med grammatik benyttes to former i undervisningen. Uanset hvilken form der bruges, tager det meget lang tid, før eleverne kan anvende det indøvede. Grammatikreglen skal eleven have brug for ikke bare én, men mange gange, for at reglen kan automatiseres og blive en del af elevens eget sprog.

Almindelig grammatik: Denne form for grammatik arbejdes der naturligt med ud fra emner og sprogligt tilpassede tekster.

Formel grammatik: Denne form for grammatik læres løbende vha. skemaer, udfyldningsøvelser og tekster til at indøve færdigheden.

- Lad gerne eleverne forklare hinanden grammatikken, evt. på modersmålet. De har indbyrdes et sprog, der ofte for dem er mere indlysende end lærerens.
- Stil spørgsmål om grammatik, så eleverne undrer sig. De må gerne diskutere indbyrdes.
- Eller sæt fokus på det grammatiske ved at spørge eleven, hvad det hedder på modersmålet.
- Studer elevernes frie produktioner for at se, hvor de befinder sig i den sproglige udvikling.

Organisation og arbejdsformer

Lokalet skal indrettes, så eleverne kan se hinanden og arbejde sammen. Bordene skal skubbes sammen, så de kan bruges til gruppearbejde og som ”værksteder”, fx til at tegne, klippe, læse og skrive. Eleverne skal have plads til at bevæge sig rundt på gulvet og tale med hinanden.

Pararbejde

Pararbejde giver eleverne mulighed til at udveksle ideer og viden, sammenligne tanker og følelser og lære af hinanden. Eleverne skal lære, at de ikke kun kan lære af læreren. Samarbejde med andre elever er en vigtig indlæringsstrategi.

Gruppearbejde

Gennem gruppearbejde kan der skabes rammer for oplevelse, indsigt, og samarbejde, samt at elevernes aktive medvirken styrkes. Placeringen af eleverne i grupper tager opmærksomheden fra læreren og understreger, at det er i gruppen, aktiviteterne foregår. Herved får eleverne mulighed for at føle ansvarlighed for at tage initiativ og være aktive på deres egne præmisser. Med en passende ramme vil gruppearbejde kunne involvere og engagere eleverne og give dem råderum til selv at vælge form og indhold efter relevans / interessekriterier.

Der vil gennem arbejdsdelt informationsindhentning, opgaveløsning samt gruppediskussioner kunne ske en nuancering og kvalificering af det fælles tema, således at den enkelte elevs læring bliver beriget af den fælles indsats.

Gruppearbejde giver eleverne mulighed for at samtale - kommunikere - med hinanden. Arbejdet bliver mere fokuseret, hvis eleverne bliver bedt om at koncentrere sig om et bestemt spørgsmål eller emne. Hvis man starter en klassediskussion i små grupper, får flere elever mulighed for at tale, før hele klassen deltager.

En god gruppeaktivitet er rollespil. I den aktivitet skal man forestille at være en anden og bruge et sprog, der passer til en bestemt situation. Rollespil giver mulighed for at øve sprog i mange forskellige sammenhænge.

Når elever skal tale fremmedsprog, er det vigtigt at give dem passende tid til at forberede sig på, hvad de vil sige. Man skal – især i begyndelsen - give eleverne mulighed for at øve sig i gruppen på strukturen og funktionen af sproget, før de skal ”optræde”. Det kan være godt først at lade eleverne høre eksempler på, hvad de skal sige.

Gruppearbejde egner sig også godt til forskellige skriftlige arbejder. Det er udviklende både for indholdet, den sproglige korrekthed og den enkelte elev, at flere elever bidrager til arbejdet.

Klasseundervisning

I mange situationer kan det være en fordel at arbejde med hele klassen på samme tid. Det er ofte en god ide i disse situationer:

- Præsentation af elevarbejder.
- Demonstration af fx lærerens model.
- Diskussion af et fælles stof eller et nyt område.
- Erfaringsudveksling.
- Spørgsmål og svar.
- Oplæg til og gennemgang af resultaterne af problemløsninger/opgaver.

Brainstorm er en aktivitet for hele klassen, hvor læreren sørger for, at alle bidrager med så mange tanker og ideer som muligt om et givet emne.

Klasseundervisning kan bruges til at give alle elever de samme informationer og instruktioner samtidigt.

Klasseundervisning kan også bruges, når alle elever skal arbejde med aktiviteter, der skal introduceres før gruppe- eller pararbejde, eller når læreren vil kontrollere, hvad eleverne allerede har af færdigheder.

Overvejelser i forbindelse med planlægning af undervisningen

En sprogundervisning, der bygger på elevernes aktive brug af sprog i klassen, skal tilrettelægges sådan, at alle elever i klassen arbejder inden for samme område og hen mod de samme læringsmål, men ikke på samme måde. Differentiering er således et spørgsmål om, at hver enkelt elev arbejder på en sådan måde, at det svarer til elevens forudsætninger og behov.

Hvis klassen for eksempel arbejder med ufoer, kan nogle elever læse faglige tekster og udarbejde længere skriftlige fremstillinger, mens andre kan skrive kortere tekster til en planche.

Ved planlægningen af et undervisningsforløb, der sigter mod, at eleverne tilegner sig de færdigheder, der er beskrevet i de udvalgte læringsmål, skal der tages hensyn til, hvilke elevaktiviteter, hvilket sprogarbejde og hvilke emneområder, tekster og andre materialer, der skal indgå i undervisningen.

Det skal overvejes, hvilke færdigheder elevaktiviteterne øver, fx om eleverne skal forstå noget eller selv udtrykke sig, og om det skal være mundtligt eller skriftligt. Der skal tænkes på, om det er en færdighed, som eleverne allerede behersker, men som skal bruges på et nyt indhold for at arbejde hen imod et nyt læringsmål.

Aktiviteterne skal hænge naturligt sammen med de valgte emneområder og tekster, og der skal være muligheder for differentiering. Dette gøres ved, at eleverne arbejder med at opnå færdighederne i læringsmålene gennem varierede aktivitetstyper, der passer til elevernes forskellige forudsætninger og behov.

Ved planlægningen af det sproglige arbejde, skal det overvejes, hvilke sproglige forhold der skal skabes bevidsthed om og øves - om der fx skal arbejdes med ordforråd, eller regler for sætningers eller teksters opbygning. Der skal tilrettelægges øvelser med det valgte sproglige indhold, så det indgår i en naturlig sproglig sammenhæng. Ligeledes skal der være mulighed for, at enkelte elever eller grupper af elever kan arbejde med opgaver inden for de områder, der volder dem vanskeligheder.

Der skal vælges emneområder og tekster, der giver eleverne muligheder for at opnå færdighederne i de udvalgte læringsmål. Det kan være skrevne tekster, lærerens tale, bånd og video eller billeder og konkrete materialer. Emneområder eller tekster vælges ud fra, hvad eleverne skal lære at forstå eller udtrykke sig omkring, og der skal tænkes på, om emnet eller situationen er kendt for eleverne, og om teksten indeholder mange eller få nye sproglige elementer. Der skal også være muligheder for differentiering ved forskellige teksttyper af varierende sværhedsgrad til forskellige elever.

Der må lægges vægt på, at de valgte emner giver eleverne mulighed for og lyst til at udtrykke sig. Af den grund er det naturligt, at der tages afsæt i elevernes sproglige, kulturelle og faglige behov og i deres interesser, erfaringer og oplevelser.

Der er forskellige typer af materialer, som bruges i undervisningen. Der er indholdsmaterialer, som - enten i prosa eller i saglig tekst - i bred forstand indeholder beskrivelser af verden og derigennem bruger sproget, som det bruges naturligt. Der er procesmaterialer, som er beregnet til undervisning, og som aktiverer elevernes viden og evner, sporer dem ind på arbejdet og beskriver den ønskede proces. Derudover er der referencematerialer, som kan være ordbøger, væggrammatikker, vægordbøger eller plancher, altså oplysninger om sproget til hjælp for elevens arbejde.

Når der hentes materiale på Internettet, kan læreren styre søgningen. Læreren kan i forvejen have fundet de relevante websider og have printet dem ud og kopieret dem til eleverne som arbejdsmateriale. Eleverne bør gennem kurser, forløb og den daglige undervisning blive i stand til selv at søge og finde relevante oplysninger på Internettet, så de ikke sidder og bruger unødvendig tid på at søge og surfe.

Løbende får eleverne brug for forskellige måder at præsentere deres viden på. Derfor bør lærerne sikre, at der løbende arbejdes med udtryksformer, så eleverne har mulighed for at vælge en passende udtryksform i forhold til det indhold, der skal fremlægges. Udtryksformer kan være mundtlige, skriftlige, billedlige, musiske eller dramatiske.

Beskrivelserne af de forskellige udtryksformer giver eleverne mulighed for at:

- anvende, udbygge og udtrykke de tilegnede kundskaber og færdigheder
- udtrykke fantasi, følelser, erfaringer, viden og tanker i en passende udtryksform
- udtrykke sig gennem forskellige udtryksformer og produkter
- vælge den udtryksform/det produkt, der passer bedst til situationen
- udvikle praktiske færdigheder og kreativitet.

I forbindelse med tværfaglighed bør engelsk spille en større rolle sammen med skolens øvrige fag. Ud over det faglige og litterære indeholder engelskfaget også geografi, historie og samfundsfag, og der integreres elementer fra mange andre fagområder, når der arbejdes med projekter – små som store. Faget indgår ofte som redskabsfag, når der arbejdes på tværs af skolens fag, da tekster på Internettet, musiktekster osv. ofte er på engelsk.

Der er hensigtsmæssigt, at eleverne har en solid arbejdsmappe, hvor de kan sætte deres tegninger, skriftlige arbejder, collager, plastiklommer med ordkort og andet arbejde ind i. Denne arbejdsmappe er også et godt udgangspunkt for skolens samarbejde med elevernes hjem, og for elevernes almindelige samtale med forældrene om arbejdet i skolen.

Brugsanvisning til læreplanen

Læreplanen er opstillet i fire spalter, som vist i nedenstående figur.

<i>Læringsmål</i>	<i>Forslag til undervisningen</i>	<i>Forslag til evaluering</i>	<i>Forslag til undervisningsmaterialer</i>
Kategori 1 – 4		Kategori 1 – 4	
I denne spalte anføres de obligatoriske læringsmål for faget delt op i 4 kategorier: <ul style="list-style-type: none"> • Kommunikation • Indhentning af information • Kultur og levevilkår • Systematisk sprogarbejde og sprogtilegnelse 	I denne spalte anføres forslag til undervisningsaktiviteter, -forløb og -metoder i relation til de enkelte læringsmål eller grupper af læringsmål. Forslagene skal ses som eksempler på, hvordan der kan arbejdes med de pågældende læringsmål, og er udelukkende vejledende.	I denne spalte anføres forslag til evalueringen ud fra læringsmålene i 1. spalte. Forslagene skal ses som eksempler på, hvordan der kan evalueres ud fra de pågældende læringsmål, og er udelukkende vejledende.	I denne spalte anføres forslag til undervisningsmaterialer – såvel materialer til elevernes brug som vejledende materialer til lærerens brug. Forslagene skal ses som eksempler på, hvilke typer af materialer, der kan anvendes i arbejdet, og er udelukkende vejledende.

Læringsmålene

Læringsmålene står anført i Hjemmestyrets bekendtgørelse om trinformål samt fagformål og læringsmål for folkeskolens fag og fagområder. Læringsmålene er således ligesom trinformål og fagformål fastsat af landsstyret og angiver obligatoriske, nationale standarder for undervisningens indhold.

Læringsmålene skal danne udgangspunkt for udvælgelsen af indholdet i undervisningen og dermed også for evalueringen af elevernes udbytte heraf.

Læringsmålene er alle angivet som endemål for trinnet og er formuleret som afslutninger af den indledende sætning: ”*Ved afslutningen ældstetrinnet forventes det, at eleverne...*”.

Læringsmålene for alle tre trin er inddelt i fire kategorier, som er

- Kommunikation
- Indhentning af information
- Kultur og levevilkår
- Systematisk sprogarbejde og sprogtilegnelse.

Kategorierne udgør ikke skarpt adskilte delområder, men skal forstås som forskellige vinkler på og aspekter af det samlede faglige indhold. Kategoriernes rækkefølge er således ikke en angivelse af en faglig prioritering eller en rækkefølge som stoffet skal præsenteres i. Der skal fortløbende undervises i relevante læringsmål fra flere kategorier i helhedsorienterede undervisningsforløb, og det vil således være normalt at sammensætte undervisningsforløb, som inddrager udvalgte læringsmål fra forskellige kategorier (se eksemplet på et undervisningsforløb i Appendiks C2).

Rækkefølgen af læringsmålene inden for hver kategori er heller ikke udtryk for en faglig prioritering eller progression. Det er her op til læreren at vælge den vægtning og den rækkefølge, som forekommer mest hensigtsmæssig ud fra en vurdering af elevgruppens behov og interesser på det pågældende tidspunkt.

Kommunikation

Det grundliggende mål for al sprogindlæring er ønsket om at kommunikere med andre. Kommunikation bruges, når mennesker skal opbygge og videreudvikle venskaber, når man skal udveksle ideer og meninger og udføre handlinger.

Kategorien omfatter læringsmål for forskellige færdigheder: lytte, læse, tale, skrive, se og selvstændig fremstilling, både mundtlig og skriftlig.

Der er lagt vægt på indlæring af autentisk sprog og på anvendelsen af forskellige indlæringsstrategier.

Indhentning af information

Den hastigt voksende mængde af informationer fra hele verden gør det nødvendigt og vigtigt, at eleverne udvikler færdighed i og forståelse af at hente informationer fra originale kilder (fx Internet, fjernsyns- og radioudsendelser, aviser og ugeblade, reklamer og annoncer, fortegnelser og lister) for at bruge dem til meningsfuldt sprogarbejde, som er relevant og interessant for dem.

Kultur og levevilkår

Eleverne skal have mulighed for at undersøge forskelle og ligheder mellem egen kultur og andre kulturer for at udvikle deres forståelse for andre, og den rolle deres egen kultur spiller.

Systematisk sprogarbejde og sprogtilegnelse

Eleverne skal tilegne sig redskaber, så de bevidst kan arbejde med den sproglige kode, både mundtligt og skriftligt, som en støtte for udviklingen af deres kommunikative færdigheder.

Forslag til undervisningen

Det er forsøgt at komme med et eller flere undervisningsforslag til hvert læringsmål, ligesom der ind i mellem er beskrevet mere generelle forslag til undervisning. Det er hensigten, at de enkelte konkrete forslag skal give ideer og anvisninger til lignende aktiviteter med et andet indhold, således at eleverne allerede er fortrolige med arbejdsformen og derfor kan koncentrere sig om det nye sproglige indhold.

Forslag til evaluering

Forslagene til evaluering har en tæt sammenhæng med de enkelte mål, og der er forsøgt angivet forskellige evalueringer: lærerens observationer, elevernes selv- og indbyrdes evaluering, elevernes tilbagemelding til læreren osv. Hensigten med evalueringen er at beskrive, i hvilken grad eleverne har nået de udvalgte læringsmål, og ikke at sammenligne de enkelte elever med hinanden.

Forslag til undervisningsmaterialer

Forslag til materialer omfatter materialer fra Fællessamlingen på Pilersuiffik (netadresse: www.booking.p-center.gl/bookingweb) og autentiske materialer, som findes på skolens bibliotek og fra online-søgning og aviser og tidsskrifter.

Der findes mange forlagsudgivne undervisningssystemer, både fra danske, engelske og nordamerikanske forlag. Det er vigtigt at vælge undervisningsmaterialer, som angiver mange forskellige arbejds- og aktivitetsformer for eleverne, og som har en grundig og fyldestgørende lærervejledning.

Det bør ikke være en forudsætning for at deltage i engelskundervisningen, at eleverne kan dansk, så det bedste vil være at vælge engelsksprogede undervisningsbøger. Pilersuiffiks Informationssamling har et udvalg af engelske udgivelser, som kan lånes til gennemsyn.

De anførte materialer skal ses som eksempler på de typer materialer, der skønnes anvendelige, og angivelserne er på ingen måde et udtryk for, at den pågældende udgivelse vurderes som værende af højere kvalitet end andre tilsvarende materialer.

Materialeangivelserne skal derfor heller ikke betragtes som udtømmende, og skolerne og de enkelte lærere opfordres til selv at foretage materialesøgninger for løbende at ajourføre skolens materialesamling til faget.

Appendiks

Efter læreplanen er indsat følgende appendiks:

C1 - Generelle materialer til undervisningen i engelsk på ældstetrinnet

C2 - Forslag til et undervisningsforløb, der omfatter udvalgte læringsmål fra de 4 kategorier.

Læringsmålene for engelsk på mellem- og ældstetrinnet

Ved afslutningen af <i>mellemtrinnet</i> forventes det, at eleverne	Ved afslutningen af <i>ældstetrinnet</i> forventes det, at eleverne
Kommunikation	
<ul style="list-style-type: none"> • kan fungere i en undervisningssituation, hvor der bruges engelsk, • kan forstå hovedindholdet og forløbet i en samtale og i en mundtlig fremstilling, hvor emnet er kendt, og spørge aktivt og relevant for at uddybe og præcisere forståelsen • er sprogligt aktive i samarbejdet med de øvrige elever i undervisningen, f.eks. i kommunikationslege og rollespil • kan forstå og gøre rede for det vigtigste indhold i aldersrelevante trykte tekster, film og video • kan videregive og fremlægge informationer om et aftalt emne støttet af illustrationer og anden ikke-sproglig fremstilling • kan udtrykke sig om egne følelser, iagttagelser, vurderinger og holdninger samt begrunde egne synspunkter, interesser og valg i uformel samtale og i forskellige korte, uformelt formulerede skrevne tekster • kan udtrykke sig personligt og kreativt i forhold til forskellige teksttyper, f.eks. fabulere, lave illustrationer, dramatisere etc. 	<ul style="list-style-type: none"> • kan fungere i undervisningssituation, hvor der kun bruges engelsk • kan udveksle ideer og tanker inden for områder af personlig interesse og deltage i diskussioner om aktuelle emner • kan udtrykke begrundelser og baggrundsviden til støtte for personlige synspunkter, • kan se, lytte til og læse forskellige teksttyper og bruge dem som udgangspunkt for selvstændige fremstillinger: mundtlige, skriftlige, dramatiske og billedlige • kan bruge engelsk ubesværet i almindelige dagligdags situationer
Indhentning af information	
<ul style="list-style-type: none"> • kan skaffe sig informationer fra engelsksprogede kilder såsom trykte tekster, elektroniske medier mv. • kan finde, udvælge og sammenstille informationer, der kan belyse aftalte emner • kan planlægge interviews og andre spørgeundersøgelser og anvende information fra disse i arbejdet med aftalte emner 	<ul style="list-style-type: none"> • kan opsøge, udvælge og anvende relevante informationer om et bestemt emne i forskellige autentiske kilder, bl.a. bøger, aviser og Internettet, til selvstændig brug, herunder til arbejdet i andre fag
Kultur og levevilkår	
<ul style="list-style-type: none"> • er opmærksomme på tilstedeværelsen af engelsk sprog i deres dagligdag • beskæftiger sig med alderssvarende tekster og produktioner fra engelsksprogede medier ved at se, lytte og læse • har arbejdet med jævnaldrende børns levevilkår og interesser i et eller flere engelsksprogede lande • har beskæftiget sig med og har kendskab til engelsksproget børne- og ungdomskultur, f.eks. repræsentanter for film-, musik- og sportsliv eller andre kendte personer 	<ul style="list-style-type: none"> • er opmærksomme på og har arbejdet med det engelske sprogs stilling som internationalt fællessprog • ser, lytter til og læser tekster og produktioner fra engelsksprogede medier for at orientere sig om verden

Ved afslutningen af <i>mellemtrinnet</i> forventes det, at eleverne	Ved afslutningen af <i>ældstetrinnet</i> forventes det, at eleverne
Systematisk sprogarbejde og sprogilegnelse	
<ul style="list-style-type: none"> • arbejder bevidst og systematisk med at udbygge deres aktive ordforråd • bruger alderssvarende ordbøger og andet referencemateriale • kender og bruger overordnede regler for sætningers opbygning og de vigtigste ordklassers anvendelse og bøjning • kender og bruger overordnede regler for tegnsætning og stavning, • kan forklare egne sproglige valg og stille forslag til andre, f.eks. i arbejdet med processkrivning • kan bruge indlærings- og kommunikationsstrategier for anvendelse af passende sproglige konventioner i forskellige sociale sammenhænge 	<ul style="list-style-type: none"> • er opmærksomme på forskelle i udtale og ordforråd i forskellige engelsktalende lande • kan arbejde bevidst med sætningens led samt tegnsætning og retstavning • kan arbejde med ordklassernes funktion i sprogopbygningen • i hovedtræk kan skelne mellem forskellige teksttypers opbygning og indhold og identificere hovedtanken og hensigten med en tekst • kan arbejde med forskellige læsestrategier, dvs. skimning, skanning, intensiv læsning og oplevelseslæsning

Læreplan for Engelsk

*B: Læringsmål og forslag til undervisningen,
evaluering og undervisningsmaterialer*

Kommunikation	
Læringsmål	Forslag til undervisningen
<ul style="list-style-type: none"> • kan fungere i en undervisningssituation, hvor der kun bruges engelsk 	<ul style="list-style-type: none"> • Læreren skal konsekvent bruge engelsk <i>classroom language</i> i undervisningen, og eleverne skal bruge passende sproglige strategier som fx: <ul style="list-style-type: none"> - <i>I'm sorry, I don't understand</i> - <i>Could you say that again, please</i> - <i>Please, write it on the blackboard</i> - <i>I'm sorry, I've forgotten it</i> - <i>How do you pronounce ...</i> - <i>Could you please speak a little slower.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • kan udveksle ideer og tanker inden for områder af personlig interesse og deltage i diskussioner om aktuelle emne • kan udtrykke begrundelser og baggrundsviden til støtte for personlige synspunkter 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Discuss a subject</i> Fx 15 - 20 minutter en gang om ugen. Eleverne diskuterer i små grupper et emne, fx deres yndlingsmusiker, -sanger, -film, - tv-program, -sport, -bog eller -tøj og begrunder deres udsagn og meninger. Hver gruppe fremlægger hovedindholdet af gruppens diskussion med begrundelser. Derefter diskuterer hele klassen, og et synspunkt skal følges af en begrundelse.
<ul style="list-style-type: none"> • kan se, lytte til og læse forskellige teksttyper og bruge dem som udgangspunkt for selvstændige fremstillinger: mundtlige, skriftlige, dramatiske og billedlige 	<p>Der arbejdes systematisk med <i>listening to English</i> og <i>watching English videos</i>.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Der arbejdes med forskellige skriveaktiviteter: <ul style="list-style-type: none"> - <i>an essay</i> - en fremstilling af et emne skrevet i personlig form - <i>my personal view</i>, hvor der udtrykkes personlige holdninger og vurderinger - <i>presenting hobbies, interests and knowledge</i>, hvor der bruges et fagligt ordforråd - <i>a letter</i>, hvor der udtrykkes personlige oplevelser og overvejelser - <i>tell a story</i>, hvor der skal fabuleres.
<ul style="list-style-type: none"> • kan bruge engelsk ubesværet i almindelige dagligdags situationer 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Role play</i>. Eleverne laver brainstorm om situationer og sprog, de gerne vil arbejde med. Eleverne arbejder enkeltvis med at konstruere og nedskrive en valgt situation. Der skal være detaljer om personerne, deres baggrund, personligheder osv. Alle forelægger deres ide, og eleverne udvælger et passende antal situationer til at arbejde videre med i grupper. Eleverne skal have god tid til forberedelserne. Læreren kommer med forslag og hjælper med vendinger og ord. Eleverne kan lave en mindmap med brugbare vendinger. Rollerne deles ud - der behøver ikke at være roller til alle, eksempelvis: <ul style="list-style-type: none"> - <i>a sales assistant in a shoe shop</i> - <i>a customer buying a pair of shoes</i> - <i>a customer who is tired of waiting and wants to return a pair of shoes</i> - <i>the shop manager. Very polite, but not very helpful</i> Eleverne opfører "the role play" for hele gruppen. Det kan fx gøres over en periode, så der opføres to "plays" i hver undervisningsperiode.

Kommunikation	
Forslag til evaluering	Forslag til undervisningsmaterialer
<ul style="list-style-type: none"> • Læg mærke til, om eleverne udvikler deres forråd af "chunks", der holder kommunikationen i gang. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Læg mærke til, om eleverne hjælper hinanden med at formulere begrundelserne på rimeligt korrekt engelsk. Fremlæggelserne bør være passende korrekte med hensyn til fluency, udtale og intonation. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Fremstillingerne skal være rimelig korrekte med hensyn til <i>fluency, grammar, vocabulary, content and spelling</i>. Fremstillingerne skal være disponerede og overholde kravene til formen for de forskellige teksttyper: <ul style="list-style-type: none"> - essayformen skal indeholde personlige følelser, synspunkter og overvejelser - argumenterende tekster skal indeholde holdninger og vurderinger og begrundelser for disse - informative tekster skal udtrykke viden og disposition - breve skal overholde brevformen med modtager og afsender og skal udtrykke personlige følelser og relationer - fabulerende tekster kan være eventyr eller science fiction, og det skal være en afsluttet historie, som indeholder formkravene til den valgte genre. 	<p>Der er en grundig beskrivelse af arbejdet med bånd, video, tekster og skriftligt udtryk i:</p> <p>KIIP/Inerisaavik: Bestemmelser og vejledende læseplan for faget Engelsk 1998 (Det "gamle" faghæfte)</p> <p>Arbejde med lyd/bånd s. 49 - 52</p> <p>Arbejde med video s. 52 - 53</p> <p>Arbejde med tekster s. 53 - 55</p> <p>Arbejde med skriftligt udtryk s. 55 - 56</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Processen med at forklare og beskrive detaljerne i rollerne for de andre elever er en vanskelig og værdifuld sproglig opgave. 	

Indhentning af information	
Læringsmål	Forslag til undervisningen
<ul style="list-style-type: none"> • kan opsøge, udvælge og anvende relevante oplysninger om et bestemt emne i forskellige autentiske kilder, bl.a. bøger, aviser og Internettet, til selvstændig brug, herunder til arbejdet i andre fag 	<ul style="list-style-type: none"> • Eleverne vælger et emne, de vil arbejde med og lave en "presentation" af. Emnet kan være abstrakt (<i>love, hunger, friendship</i>) eller konkret (<i>a sport, an animal</i>), men præsentationen skal indeholde: <ul style="list-style-type: none"> - a three minute speech - a poster with relevant information - a written abstract for all students.
Kultur og levevilkår	
Læringsmål	Forslag til undervisning
<ul style="list-style-type: none"> • er opmærksomme på og har arbejdet med det engelske sprogs særlige stilling som internationalt fællessprog • ser, lytter til og læser tekster og produktioner fra engelsksprogede medier for at orientere sig om verden 	<ul style="list-style-type: none"> • Eleverne arbejder i en periode med selv at finde materiale, der interesserer dem på Internettet. De kan arbejde med baggrunden for aktuelle begivenheder i verden, eller uddybe deres viden om historiske eller andre emner. Eleverne skal have hjælp til at forstå det indsamlede materiale.

Indhentning af information	
Forslag til evaluering	Forslag til undervisningsmaterialer
<ul style="list-style-type: none"> • Den mundtlige fremlæggelse bør være passende korrekt med hensyn til fluency, udtale og intonation. • De skriftlige fremstillinger skal være rimelig korrekte med hensyn til <i>fluency</i>, <i>grammar</i>, <i>vocabulary</i>, <i>content and spelling</i>. 	<p>Internettet giver muligheder for alle slags oplysninger om praktisk talt alle emner. Eleverne skal lære at søge målet.</p> <p>www.cvusonderjylland.dk/dpu/Links/linksPOM.htm Poul Otto Mortensen, som har udgivet mange undervisningsmaterialer til engelsk, har lavet en side med links ordnet i kategorier. Der er aktuelle tekster inden for emner, der interesserer eleverne, fx sport, musik og film. Der er links til aktuelle artikler fra engelsksprogede aviser og tidsskrifter fra hele verden, samt til noveller, digte, sangtekster, filmanmeldelser og eventyr til brug i undervisningen. Der er links til elevproducerede tekster fra en mængde lande - og kontakter til skoler i resten af verden, oplysninger, kort, artikler og reklameindslag.</p>
Kultur og levevilkår	
Forslag til evaluering	Forslag til undervisningsmaterialer
<ul style="list-style-type: none"> • Læg mærke til, om eleverne finde relevant materiale. • Emnerne fremlægges fx for klassen, parallelklassen, forældrene. Eleverne bruger/vælger egnede udtryksformer til formidling af deres viden. 	<p>www.cvusonderjylland.dk/dpu/Links/linksPOM.htm Poul Otto Mortensen, som har udgivet mange undervisningsmaterialer til engelsk, har lavet en side med links ordnet i kategorier. Der er aktuelle tekster inden for emner, der interesserer eleverne, fx sport, musik og film. Der er links til aktuelle artikler fra engelsksprogede aviser og tidsskrifter fra hele verden. Til noveller, digte, sangtekster, filmanmeldelser og eventyr til brug i undervisningen. Der er links til elevproducerede tekster fra en mængde lande - og kontakter til skoler i resten af verden, oplysninger, kort, artikler og reklameindslag.</p>

Systematisk sprogarbejde og sprogtilegnelse	
Læringsmål	Forslag til undervisningen
<ul style="list-style-type: none"> • er opmærksomme på forskelle i udtale og ordforråd i forskellige engelsktalende lande 	<ul style="list-style-type: none"> • Eleverne ser tv/film/video fra forskellige engelsktalende lande: England, Skotland, Wales, Irland, USA, Canada, Australien, New Zealand, Indien. Eleverne skal koncentrere sig om ordforråd, intonation og udtale. • Eleverne går på jagt i ordbøger efter forskelle i amerikansk og britisk engelsk, som fx: <i>apartment - flat, movie - film</i> og laver en liste.
<ul style="list-style-type: none"> • kan arbejde bevidst med sætningens led samt tegnsætning og retstavning • kan arbejde med ordklassernes funktion i sprogopbygningen 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Mini-saga:</i> <i>A complete story of exactly 50 words with a beginning, a middle and an end.. The title should have up to 15 words maximum.</i> Sagaerne kan fx være om: <i>Heroes and heroines, Growing up, Law and order, Love, War and peace, The future</i> Idee til indholdet kan fremkomme ved at bruge: <i>who, why, what, where, when, which, how.</i> Eleverne skriver i 20 - 30 minutter uden at tænke for meget på ordantallet. Når de har skrevet, skal de arbejde bevidst med sproget for at få det korrekte antal ord.
<ul style="list-style-type: none"> • i hovedtræk kan skelne mellem forskellige teksttypers opbygning og indhold og kan identificere hovedtanken og hensigten med en tekst 	<ul style="list-style-type: none"> • Der findes et passende antal tekster fra almindeligt forekommende teksttyper: <i>advertisements, brochures, magazines, newspapers, encyclopedias and small stories.</i> Overskrifter og tekster klippes fra hinanden og limes på hvert sit ark (A3 eller A4). Arkene kopieres til eleverne, som så skal sætte de rigtige overskrifter og tekster sammen. Eleverne arbejder i grupper og laver quiz-spørgsmål til hver deres tekst. Spørgsmålene kopieres, og de øvrige elever får så næste dag 5 minutter til at finde svarene i teksterne. Læreren tager tid. • Eleverne arbejder med at danne sig et overblik og uddrage det væsentlige af en tekst. De kan -individuet, i par eller grupper <ul style="list-style-type: none"> - <i>illustrate a situation or a person from the text</i> - <i>make your own illustrations to the text</i> - <i>make an interview with a character from the text</i> - <i>write another ending to the story</i> - <i>make a strip cartoon (a comic strip) of the main events in the story.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • kan arbejde med forskellige læsestrategier, dvs. skimning, skanning, intensiv læsning og oplevelseslæsning 	<ul style="list-style-type: none"> • Eleverne arbejder med læsestrategier: <ul style="list-style-type: none"> - <i>to skim</i>, hvor man hurtigt løber ned over teksten, for at få fat i hovedindholdet. Eleverne får udleveret kopier af et BBC tv-program Eleverne skal nu på 5 minutter lave en liste over de 5 udsendelser, de helst vil se, eller en liste over de 5 programmer, de ikke gider se. - <i>to scan</i>, hvor man leder efter en bestemt oplysning. Eleverne får udleveret kopier af en side fra en engelsksproget avis. Læreren har forberedt 10 spørgsmål til siden. Eleverne skal nu på tid, fx 15 sekunder finde svarene på lærerens spørgsmål: <i>"Who won the election in ...? - Who said ...? - Who is...?"</i> - <i>reading a story</i>, kortere eller længere tekster, hvor man skal have overblik, så hovedindholdet og nogle detaljer huskes. - <i>a recipe</i> eller <i>a manual</i>, som kræver, at man lægger mærke til alle enkeltheder. - Eleverne bager en kage efter en engelsk opskrift.

Systematisk sprogarbejde og sprogtilegnelse	
Forslag til evaluering	Forslag til undervisningsmaterialer
<ul style="list-style-type: none"> • Eleverne skal kunne definere de vigtigste forskelle. • Hver elev skal lave en liste med 10 ordpar. Disse bruges til memoryspil. 	<p>Læreren kan over en periode optage klip fra forskellige tv-programmer (fx nyhedsudsendelser), hvor der er sprogbrugere fra forskellige lande.</p> <p>Spillefilm.</p> <p>Gyldendals røde ordbøger.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Eleverne skal skrive præcis 50 ord og skal derfor arbejde at tilpasse sætninger, udtryk og ordforråd. • Sagaerne skal opfylde kravene. • Sagaerne hænges op, så alle kan læse dem. • Skriftlig respons til alle elever. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Læg mærke til, om eleverne bruger teksternes opbygning og sprogbrug til at løse opgaven. • Læg mærke til om eleverne bruger passende strategier og deres viden om teksternes sprogbrug og indhold. • Elevernes arbejde hænges op, så alle kan læse og se dem. • Sprog og layout skal passe til indholdet, og sproget skal være rimeligt korrekt. 	<p>Mange forlagsudgivne engelsksystemer har forskellige teksttyper, som kan kopieres og bruges.</p> <p>Turistbureauer og Air Greenland har brochurer på engelsk.</p> <p>På Internettet kan findes passende tekster - både avisartikler, reklamer og leksikontekster.</p> <p>De forlagsudgivne engelsksystemer indeholder alle tekster og historier, som kan bruges.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Læg mærke til, om eleverne lader øjnene løbe hen over siden og ikke læser hvert eneste ord fra begyndelsen. • Læg mærke til om eleverne leder efter oplysningen og ikke læser det hele. • Er kagen god? 	<p>Program for BBC kan findes på: www.bbc.co.uk</p> <p>Avisider kan findes på avisernes hjemmesider fx: England og Irland: www.timesonline.uk www.guardian.co.uk</p> <p>USA: www.washingtonpost.com www.nytimes.com</p> <p>Canada: www.theglobeandmail.com</p> <p>Australien: www.smh.com.au</p> <p>New Zealand: www.nzherald.co.nz</p> <p>Alle internetsøgemaskiner henviser til utallige sider med "cake recipes" fx: www.cakerecipe.com www.toptastes.com</p> <p>Mange engelske undervisningsmaterialer har opskrifter på kager.</p>

Læreplan for Engelsk

C: Appendiks

Appendiks C1 - Generelle materialer til undervisningen i engelsk på ældstetrinnet

Grundbog i fremmedsprogpædagogik
Redigeret af Gabriele Kasper og Johannes Wagner
Gyldendal 1989

Et princip – mange veje
Gerd Gabrielsen, Christiane Hack, Aage Nipper og Erik Poulsen
Kroghs Forlag 1995

Variation i sprogundervisningen
Ulf Levihn og David Norman
Gyldendal 1999

Undervisning i fremmedsprog
Redaktør Mogens Jansen
Kroghs Forlag 1999

Skriftligt fremmedsprog
Kirsten Koudahl
Gyldendal Uddannelse 2001

Karen Tommerup Jensen: Sprogundervisning i praksis
Ilinnusiorfik 2002

Fra lærer til lærer 2
Pilersuiffik

Tidsskrifter: kan lånes på Pilersuiffik, Informationsafdelingen.
Sprogforum
Tidsskrift for sprog- og kulturpædagogik
Danmarks Pædagogiske Bibliotek

Modern English Digest
The Magazine helping Students learn English
Modern English Publishing LTD

The School Times International
Editorial Office

Sproglæreren
Sproglærerforeningen – Landsforeningen af sproglærere I Danmark

P.S. – Praktisk sprog
Forlaget Mols

Appendiks C2 - Forslag til et undervisningsforløb: "Writing English"

Der er valgt at beskrive et forløb, der sigter på at udvikle en faglig færdighed - at skrive engelsk. Bekendtgørelsens læringsmål er angivet med kursiv i spalten "læringsmål". Forslag til, hvordan læringsmålene kan sættes sammen og gøres konkrete i et undervisningsforløb, er angivet herefter med normal skrift.

Læringsmål	Forslag til undervisningen
<p>Kommunikation</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan udveksle ideer og tanker inden for områder af personlig interesse og deltage i diskussioner om aktuelle emne • kan udtrykke begrundelser og baggrundsviden til støtte for personlige synspunkter • kan bruge engelsk ubesværet i almindelige dagligdags situationer <p>– Eleverne skal skrive sætninger på almindeligt dagligsprog.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Writing "forbidden" letters in class</i> Eleverne skriver i 5 minutter sedler/breve til hinanden to og to. Efter de 5 minutter optæller alle parrene antallet af skrevne ord og bliver forhåbentlig overraskede over, at de har skrevet så mange ord på 5 minutter. • <i>I have a scribe</i> Eleverne arbejde sammen to og to. Elev A skal skrive et brev til elev X og må derfor diktere brevet elev B, som derefter giver det til X. X må diktere sit svar til Y, som så giver det til A.
<p>Systematisk sprogarbejde og sprogtilegnelse</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan arbejde bevidst med sætningens led samt tegnsætning og retstavning • kan arbejde med ordklassernes funktion i sprogopbygningen <p>– Eleverne skal skrive en historie på rimeligt korrekt sprog. Historien skal have en begyndelse, et klimaks og en slutning.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>A story-roulette</i> Læreren udarbejder en historieroulette med punkterne: <i>place - time - characters - conflict - climax - ending</i> Eleverne arbejder i grupper med at skrive historierne.
<p>Kommunikation</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan udtrykke begrundelser og baggrundsviden til støtte for personlige synspunkter <p>Systematisk sprogarbejde og sprogtilegnelse</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan arbejde bevidst med sætningens led samt tegnsætning og retstavning • kan arbejde med ordklassernes funktion i sprogopbygningen <p>– Eleverne skal skrive et essay med udtryk for personlige oplevelser og overvejelser.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Speed-writing</i> Alle bliver enige om emnet - almindelige dagligdags ting som mad eller vejret egner sig bedst. Eleverne får et par minutter til at tænke sig om, så de har nogle ideer til, hvad de kan skrive. Læreren tager tid. Alle skriver, alt hvad de kan i 2 minutter, og blyanten må ikke løftes fra papiret. Eleverne tæller, hvor mange ord de har skrevet og dividerer tallet med 2 = antallet af ord skrevet i et minut. Hvem skrev flest? Eleverne arbejder derefter i par eller små grupper videre med emnet og bruger hurtigskrivningerne som ideer til en bredere bearbejdning og skriver et essay om emnet.

Forslag til evaluering	Forslag til undervisningsmaterialer
<ul style="list-style-type: none"> • Læg mærke til om eleverne kan forstå hinandens breve. (Det er elevernes breve, så læreren skal ikke læse dem) 	<p>Papir</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Historierne læses højt eller kopieres til alle. Historierne skal opfylde kravene til teksttypen og være rimelig korrekte med hensyn til <i>fluency, grammar, vocabulary, and spelling</i>. • <i>Den varme stol</i>: Grupperne laver spørgsmål til hovedpersonerne i alle historierne. Hver enkelt gruppe forbereder eventuelle svar til deres egen hovedperson. Lodtrækning om hvem der fra hver gruppe skal være hovedperson og svare på gruppernes spørgsmål. 	<p>Dansk beskrivelse og eksempel side 59 og 73 i Karen Tommerup Jensen: Sprogundervisning i praksis Hinnusiorfik.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Essayene kopieres til alle elever. Essayene skal opfylde kravene til teksttypen og være rimelig korrekte med hensyn til <i>fluency, grammar, vocabulary, and spelling</i>. • Skriftlig tilbagemelding til hver elev. 	<p>Ppir</p>

Læringsmål	Forslag til undervisningen
<p>Systematisk sprogarbejde og sprogtilegnelse</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan arbejde bevidst med sætningens led samt tegnsætning og retstavning • kan arbejde med ordklassernes funktion i sprogopbygningen <p>– Eleverne skal arbejde systematisk med sproget og med andre elevers tekster.</p> <p>– Eleverne skal arbejde systematisk med sætningsopbygning, sammentrækninger og andre typiske træk i engelsk.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Visualizing</i> Læreren starter med at lade eleverne visualisere: - <i>relax - close your eyes - think of a lovely place - how does it look - how does it smell - how does it feel - what can you hear -</i> Eleverne skriver i 5 - 10 minutter en halv side om deres dejlige sted. Når eleverne er færdige, sætter de streg under de 10 vigtigste ord = nøgleord i deres egen tekst. De 10 nøgleord skrives øverst på bagsiden af papiret, som derefter sendes 3 pladser til højre. Eleverne skal nu læse nøgleordene på det nye papir igennem og nedenfor prøve at formulere en beskrivelse ud fra dem. Når eleverne er færdige med at skrive, vender de papiret og læser den oprindelige beskrivelse. Passer den nogenlunde? Papiret gives tilbage til den oprindelige "forfatter", som så kan læse den andens forslag. • <i>Sentence length awareness</i> Eleverne skriver "digte" hvor første linje består af et ord, næste linje af to osv., indtil f. eks. syvende linje - som består af syv ord -, og så vendes processen indtil trettende linje, som består af et ord. Eks: <i>Two friends</i> - <i>Hi!</i> - <i>Oh, hello!</i> - <i>How are you?</i> - <i>I'm fine, thank you.</i> - <i>Are you going to ski?</i> - <i>Yes, it's the first winter day.</i> - <i>Are you doing cross country or slalom?</i> - <i>I do not like cross country, it is slow and boring.</i> - <i>So, it is slalom?</i> - <i>Yes, full speed!</i> - <i>See you!</i> - <i>Yes.</i>
<p>Kommunikation</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan se, lytte til og læse forskellige teksttyper og bruge dem som udgangspunkt for selvstændige fremstillinger (mundtlige, skriftlige, dramatiske, billedlige) <p>Kultur og levevilkår</p> <ul style="list-style-type: none"> • er opmærksomme på forskelle i udtale og ordforråd i forskellige engelsktalende lande <p>Systematisk sprogarbejde og sprogtilegnelse</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan arbejde bevidst med sætningens led samt tegnsætning og retstavning • kan arbejde med ordklassernes funktion i sprogopbygningen <p>– Eleverne skal arbejde med at skrive selvstændig fiktion ud fra en tekst og bruge samme sprogbrug og tone.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Co-writing</i> Læreren finder en novelle - <i>a short story</i> - og fjerner forfatterens slutning. Teksten kopieres. Eleverne arbejder i grupper med først at læse og forstå teksten og derefter med at digte deres slutning på novellen. Hvis novellen fortælles af en af personerne, kan eleverne skifte synsvinkel og lade en af de andre personer fortælle historien.

Forslag til evaluering	Forslag til undervisningsmaterialer
<ul style="list-style-type: none"> • Eleverne læser hinandens "forslag". Der gives mundtlig respons. • Eleverne giver to og to forklaring på og begrundelse for udformningen. • Elevernes tekster hænges op. Teksterne skal overholde reglerne om ordantallet. • Skriftlig tilbagemelding til alle elever. 	<p>A4 papir i enkeltark</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Gruppernes tekster læses højt eller kopieres til alle. Forfatterens slutning læses højt af læreren. Teksterne skal opfylde kravene til teksttypen og være rimelig korrekte med hensyn til <i>fluency, grammar, vocabulary, and spelling</i>. 	<p>Noveller med passende indhold og sværhedsgrad kan findes i forlagsudgivne undervisningssystemer.</p>

Læringsmål	Forslag til undervisningen
<p>Systematisk sprogarbejde og sprogilegnelse</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan i hovedtræk skelne mellem forskellige teksttypers opbygning og indhold og kan identificere hovedtanken og hensigten med en tekst • kan arbejde bevidst med sætningens led samt tegnsætning og retstavning • kan arbejde med ordklassernes funktion i sprogopbygningen <p>– Eleverne skal aflæse indholdet i tegningerne og bruge dette til at skrive en forhistorie eller fortsættelse i samme sprogbrug og tone.</p> <p>– Eleverne skal skrive et personligt brev.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Strip cartoons - Comic strips</i> Læreren finder en passende tegneserie med en fortløbende handling af en sides længde. Siden kopieres, og billeder klippes fra hinanden. Eleverne arbejder parvis med at lægge billederne i rigtig rækkefølge. Derefter vælger parrene, om de vil skrive forhistorien eller fortsættelsen til tegneserien. De kan også vælge at skrive et brev til en af personerne.
<p>Kommunikation</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan se, lytte til og læse forskellige teksttyper og bruge dem som udgangspunkt for selvstændige fremstillinger (mundtlige, skriftlige, dramatiske, billedlige) <p>Systematisk sprogarbejde og sprogilegnelse</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan arbejde bevidst med sætningens led samt tegnsætning og retstavning • kan arbejde med ordklassernes funktion i sprogopbygningen <p>– Eleverne skal se, høre og forstå teksten og derefter skrive en avistekst.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Fairy story into news</i> Eleverne ser og hører et eventyr på video et passende antal gange. Eleverne arbejder i par eller små grupper med at skrive en sensationel avishistorie ud fra eventyret eller dele af det. Eksempler på overskrifter: <i>Little girl pursued by bears (Goldilocks)</i> <i>Family eaten by wolf (Little Red Riding Hood)</i> <i>Princess caught by dwarves (Snow White)</i>
<p>Indhentning af informationer</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan opsøge, udvælge og anvende relevante oplysninger om et bestemt emne i forskellige autentiske kilder (bl. a. bøger, aviser og Internettet) til selvstændig brug herunder til arbejdet i andre fag <p>Kommunikation</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan udtrykke begrundelser og baggrundsviden til støtte for personlige synspunkter <p>Systematisk sprogarbejde og sprogilegnelse</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan arbejde bevidst med sætningens led samt tegnsætning og retstavning • kan arbejde med ordklassernes funktion i sprogopbygningen <p>– Eleverne skal finde faktuelle oplysninger om et sted (by, område, land). Ud over præsentationen af de faktuelle oplysninger skal der være begrundelser for ønsket om besøg.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>A place I would like to visit</i> Eleverne vælger to og to en by, et område eller land, de kunne tænke sig at besøge. Eleverne arbejder derefter med at finde oplysninger - bøger, tv, video, brochurer, Internet - om deres valgte sted. Oplysningerne skal præsenteres i sammenhængende skriftlig form, og der skal udtrykkes begrundelser for valget at stedet og ønsket om at rejse derhen.

Forslag til evaluering	Forslag til undervisningsmaterialer
<ul style="list-style-type: none"> • Læg mærke til, om eleverne bruger indholdet og hensigten i tegningerne til at identificere rækkefølgen. • Teksterne læses højt, hænges op eller kopieres til alle. Teksterne skal opfylde kravene til teksttypen og være rimelig korrekte med hensyn til <i>fluency, grammar, vocabulary, and spelling</i>. Brevene skal først og fremmest udtrykke personlige overvejelser. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Teksterne sættes sammen til en avis, der kopieres til alle. Avisen kan deles ud til andre grupper på skolen. Teksterne skal opfylde kravene til teksttypen - korte, overdrevne i indholdet - og være rimelig korrekte med hensyn til <i>fluency, grammar, vocabulary, and spelling</i>. • Skriftlig tilbagemelding til alle elever. 	<p>Pilersuiffik 83 Fairy Tales, level 1, video Fairy Tales, level 2, video</p>
<ul style="list-style-type: none"> • De færdige arbejder hænges op, så alle har mulighed for at læse dem. Læg mærke til om der udtrykkes personlige synspunkter. De skriftlige fremstillinger skal være rimelig korrekte med hensyn til <i>fluency, grammar, vocabulary, content and spelling</i>. 	

